

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 7 listopada 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Końskich
z dnia 22 września 2023 r., sygn. akt II K 404/23
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 września 2023 r., sygn. akt II K 404/23, Sąd Rejonowy w Końskich wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W jego uzasadnieniu wskazano, że oskarżony w niniejszej sprawie pełnił funkcję asesora i prokuratora Prokuratury Rejonowej w Końskich, a wcześniej pracował w Prokuraturze Rejonowej w Skarżysku Kamiennej. Zdaniem sądu wnioskującego okoliczność ta uzasadnia przekonanie, iż interes wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania sprawy do innego sądu równorzędnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa wyrażona przez Sąd Rejonowy w Końskich była przedwczesna, co skutkowało koniecznością pozostawienia wniosku bez rozpoznania. W okolicznościach sprawy nie doszło bowiem do skutecznego wniesienia skargi

inicjującej postępowanie karne do chwili skierowania przez sąd rozpoznawanego wniosku.

Przypomnieć należy, iż warunkiem skuteczności wniesionego prywatnego aktu oskarżenia jest spełnienie tak warunków określonych w art. 487 k.p.k., jak i uiszczenie opłaty po myśli art. 621 § 1 k.p.k. W postępowaniu prywatnoscargowym jej wniesienie jest przedmiotem kontroli warunków formalnych i podlega regulacji uzupełnienia braków, o której mowa w art. 120 k.p.k., pod rygorem uznania aktu oskarżenia za bezskuteczny (por. H. Kuczyńska [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów, red. D. Szumiło-Kulczycka, LEX/el. 2022, art. 487; B. Skowron [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II, red. K. Dudka, Warszawa 2020, art. 487; K. Eichstaedt [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2023, art. 487). Konsekwencją zaś ewentualnego nieuiszczenia w terminie 7 dni ryczału wynikającego z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.05.2003 r. w sprawie wysokości zryczałtowanej równowartości wydatków w sprawach z oskarżenia prywatnego, Dz. U. Nr 104, poz. 980), w tym także po prawomocnym nieuwzględnieniu wniosku o zwolnienie od ich ponoszenia, winno być wydanie przez prezesa sądu, przewodniczącego wydziału lub upoważnionego sędziego, a także przez referendarza sądowego zarządzenia o uznaniu złożonego przez oskarżyciela prywatnego aktu oskarżenia za bezskuteczny (por. K. Eichstaedt [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2023, art. 487). Ustawowy wymóg zapłaty określonej kwoty przy wnoszeniu pisma, niezależnie od przyjętej nomenklatury (tj. opłaty lub zryczałtowanych wydatków), ma bowiem ten sam cel, stanowiąc barierę ochronną przed nieprzemyślanym inicjowaniem określonych czynności sądowych (por. wyrok SN z dnia 20 grudnia 2017 r., III KK 203/17, OSNKW 2018, nr 4, poz. 29).

W realiach badanego wniosku dostrzec trzeba, że prawidłowo w Sądzie Rejonowym w Końskich rozpoczęto procedurę kontroli warunków formalnych aktu oskarżenia wniesionego przez M. B. przeciwko D. K., wzywając oskarżycielkę prywatną pismem z dnia 5 września 2023 roku do uiszczenia opłaty od prywatnego aktu oskarżenia. W odpowiedzi na powyższe pismo, wniosła ona o zwolnienie od owej opłaty. Wniosek ten nie został jednak rozpoznany. Tymczasem dopiero

rozstrzygnięcie tej formalnej kwestii, jeszcze w sądzie właściwym, warunkować będzie mogło weryfikację skuteczności złożenia skargi inicjującej to postępowanie i podjęcie ewentualnych dalszych czynności procesowych, których potrzebę ten sąd dostrzeże. Na obecną chwilę nie można więc przyjąć, aby doszło do skutecznego zainicjowania sprawy, która umożliwiałaby skorzystanie przez sąd z procedury przewidzianej w art. 37 k.p.k.

Dopiero skuteczne zainicjowanie postępowania zmierzającego do rozstrzygnięcia odpowiedzialności karnej oskarżonego może otwierać drogę do dokonywania przez Sąd Najwyższy oceny okoliczności mających wpływ na dobro wymiaru sprawiedliwości w danej sprawie w rozumieniu art. 37 k.p.k. Zagrożenie naruszenia owego dobra musi mieć charakter realny, a nie teoretyczny. Na etapie badania warunków formalnych prywatnego aktu oskarżenia nie dochodzi do konieczności ochrony dobra wymiaru sprawiedliwości, bowiem nie jest ono jeszcze w żaden sposób zagrożone. Tym samym wyrażona przez sąd rejonowy inicjatywa o przekazanie sprawy musiała zostać uznana za przedwczesną.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

(M.R.)

[a!]